

TRAINING GESPREKSLEIDER FOCUSGROEPEN

Trainer

De training wordt verzorgd door Marion Matthijssen. Zij heeft een onderzoeksbureau van waaruit ze zich richt op het uitvoeren van kwalitatief onderzoek en het geven van trainingen in kwalitatief onderzoek. Marion is socioloog en heeft sinds 1998 ervaring als onderzoeker. Vanaf 2005 heeft Marion zich gespecialiseerd in het leiden van focusgroepen. Sindsdien heeft ze veel verschillende focusgroepen geleid met uiteenlopende groepen. Naast onderzoeker en trainer is Marion docent kwalitatief onderzoek aan de Hogeschool Inholland.

Doelgroep

Onderzoekers die aan de slag willen als gespreksleider van focusgroepen.

Professionals die willen leren hoe ze focusgroeponderzoek van A tot Z doen.

Professionals die willen leren hoe ze op een gestructureerde wijze een groepsgesprek kunnen vormgeven en leiden (dat kunnen ook workshops of vergaderingen zijn).

Inleiding

Focusgroeponderzoek is een onderzoeksmethode binnen het kwalitatieve onderzoek. Het is een gestructureerde discussie met een kleine groep mensen (4-10 personen), begeleid door een ervaren gespreksleider. In relatief korte tijd kan er veel informatie worden verkregen over de voorkeuren, opvattingen, ideeën en belangen van de deelnemers rond een bepaald onderwerp. Ook kun je doorvragen, zodat ook achterliggende motieven duidelijk worden. Groepsgesprekken bieden deelnemers de kans om hun eigen opvatting te ontwikkelen en naar voren te brengen in een 'natuurlijke' sociale context. Deelnemers kunnen direct op elkaar reageren, waardoor in de groep associaties, persoonlijke ervaringen en normen en waarden worden verkend. Op deze manier wordt het onderwerp in de breedte afgetast. Het grote voordeel van focusgroepen is dat er motivaties en meningen naar boven komen die anders niet aan de oppervlakte zouden komen. Meestal duurt een bijeenkomst niet langer dan 2 uur. De discussie vindt gestructureerd plaats, onder leiding van een gespreksleider. Er zijn vaak meerdere bijeenkomsten en meerdere groepssamenstellingen nodig om voldoende informatie te kunnen verzamelen. Het is belangrijk dat de privacy van de deelnemers wordt gewaarborgd en dat de veiligheid wordt gegarandeerd.

Onderwerpen voor focusgroeponderzoek

Een focusgroep is bij uitstek een onderzoeksmethode om meer dan alleen maar feitelijke c.q. kwantitatieve informatie uit de 'markt' te halen. Het biedt de mogelijkheid om diepgaand met de deelnemers op een bepaald onderwerp in te gaan waardoor

Inhoud training

Tijdens de training komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Wanneer gebruiken we een focusgroep?
- Wie nodigen we uit voor een focusgroep?
- De rol en vaardigheden van de gespreksleider
- Hoe ga je om met groepsdynamiek?
- Hoe herken je rollen van deelnemers?
- Bekijken en bespreken van focusgroepfragmenten
- Wat komt er allemaal kijken bij de voorbereiding van een focusgroep(onderzoek)?
- Voorbereiden van een focusgroep: het opstellen van een gesprekshandleiding.
- Oefenen in de rol van gespreksleider door middel van rollenspellen.
- Analyse van informatie uit de focusgroepen

In de training komen veel praktijkvoorbeelden aan de orde.

bijzonder 'rijke' informatie verkregen kan worden. Een focusgroep kan bijvoorbeeld gebruikt worden om:

- (Creatieve) ideeën op te doen;
- Een eerste verkenning te doen over een bepaald product, ontwerp of idee;
- Achterliggende ideeën, meningen of motieven te achterhalen rondom een bepaald onderwerp;
- Een project of product te evalueren;
- Gezamenlijk na te denken over een bepaald onderwerp;
- Een bepaald thema uit te diepen.

Soms wordt een focusgroep gezien als een 'denktank', maar dan lijkt het al meer op een brainstormsessie. In de praktijk blijkt het overigens goed mogelijk om focusgroeponderzoek te combineren met andere creatieve werkvormen. In de training zal daar ook een aantal tips voor worden aangereikt. Echter, in een vervolgtraining zal hier veel verder op worden ingegaan.

Aan het eind van de dag ervaren deelnemers wat de rol van gespreksleider inhoudt. De belangrijkste kennis met betrekking tot het leiden van focusgroepen wordt opgedaan. Iedereen krijgt een syllabus mee naar huis waarin alle informatie staat die tijdens de training wordt gegeven.